

* V Zagrebu je na svetlo prišel drugi zvezek „arkiva za povestnico jugoslavensku“ pod vredništvom g. Ivana Kukuljevića. K temu zvezku, ki obseže zbirko listin, so pridjani 3 kamnotisi glagolski in obraz krucifixa Dušanovega. To važno knjigo posebno Slovencem priporočimo.

* Nadgrobek za Kollarja izdeluje na Dunaji kamnosek Wasserburger po načrtu arhitekta Bergmana po bizantinske obliki. Napis bode:

Jan Kollár,

nar. v Mošovceh dne 29. červenca 1793;
zemr. ve Vidni dne 24. ledna 1852.

Živ jsa v srdci cely národ nosil,
Zemřel žije v srdci národu celého.

Novičar iz slovanskih krajev.

V Gradcu — piše Graški časnik — je bila na vseučelišu 21. t. m. očitna preskušnja iz moralniga modroslovja, pri kateri sta dva Krajnca veliki sreberni svetinji dobila, ki so namenjene v poslavljenje tistim učencam, ki se v imenovanem znanstvu nar bolj obnašajo; poslavljena gospoda sta bila Bradaška France iz Krajnja, učenec modroslovja, in žl. Sauer iz Ljubljane, učenec pravdoslovja. Z veseljem smo brali to poslavljenje naših rojakov.

Iz Šentjurja poleg Krajnja se bere v „Šolskim prijatelju“ so letos krasno šolsko poslopje sozidali. Dolgo dolgo so se že pripravljali in to potrebno srenjsko reč odlašali, tako dolgo, da se je sedanji gosp. župan te reči resnobno poprijel in tudi slavno izveršil. Skupni stroški so se narasli skoraj do 2000 fl. — Vse se bo pozabilo, šola bo pa vendar ostala in stala v čast in dobiček pridnih srenjčanov. Slava jim!

Iz Ljubljane. Pretekli teden sim vžival s svojim prijateljem vesele dni na Bleškem jezeru, ki ima letos toliko gostov, da že več let ne toliko; vse je polno pri Petranu in Burjovcu, večidel Teržančanov, Krajnec sam ne skaže temu prelepemu kraju dostojne časti! Nove toplice so že toliko izidane, da se ljudje v novim kopališu že koplejo; kaj lepo bo poslopje, ko bo vse do delano; tode delo počasi napredje. Od Lesic proti jezeru delajo čez Savo nov most, kar je prav potreba, ker stari most je že zdavnej na zadnjih nogah stal; le nekaj imamo o ti napravi opomniti, da bi ne postavili podlage (grunta) tako plitvo, ker Sava tam ob povodnjih silno dere in zemljo zlo spodkopuje; če ne bojo globokeji šli s podstavo, ga zna Sava v kratkem vzeti. Po nevarnim klancu od Lesic še zmiraj ni na strani ograje, in kakor se kaže, se ne bojo pred naredile, dokler se kakošna nesreča ne zgodi! Fr.

Novičar iz mnogih krajev.

Ravno tako slavno kakor na Ogerskim prejemajo cesarja na Erdeljskim. Ubogim v Peštu in Budimu je podaril svitli cesar 5000 fl. — Županije na Ogerskim, Erdeljskim, Horvaškim in v Vojvodini so oprostene poštnine za pisma v županijskih opravilih. — Zoper odertíjo ali voherníjo bo prišla nova ojstra postava; dotistihmal ostanejo v veljavnosti sedanje postave. — Ker se od več strani sliši, da šivarski podmojstri (kseli) na svojo roko delajo, se pričakuje vikši prepoved tega postranskiga rokodelstva. — Narodska banka je 27. t. m. za 13 milionov starih bankovcev očitno sožgala. — Sred mesca septembra bo veliko taborišče (Lager) poleg Zagreba in Gradca. — Vpitje zavolj grozdne plesnôbe v južnih Tirolih je bilo večí, kakor je res;

polivanje z nepremočno apnéno vodo se je dobro poterdilo, s scavnico pa ne. — Kakor se sliši, se bo na mest strelniga smodníka pri avstrijski armadi vpeljala po majorji Lenku popravljena strelna pavola. — Nazim Effendi, predsednik vpravniga svetovavstva v Bosni, turk stare korenine in velik sovražnik keršanstva, ne privoli, da bi se tistih 3000 fl., ki jih je naš cesar pogorelcem v Sarajevim poslal, in kar se je scer v Zagrebu za-nje nabralo, med nje razdelilo! — Piemontška vlada je razglasila postavo, ki zakon vzame popolnoma iz rok cerkve; zoper to se je po svoji dolžnosti upérlo 24 piemontskih škofov in vsi Savojski. — Na Angleškem bojo volitve poslancov kmalo dokončane; ali bo večina ministerske ali neministerske stranke, se še sedaj ne vé, ker vsak časnik po svoji stranki izvoljence šteje. — Napoleon a že imenujejo „Visokost“; to kaže, da se „Veličanstvo“ že blizo zadej pelje. — Lovcem bo novica všeč, da na Francoskim nek Delvigne puške dela, s kterimi se zamore na 300 korakov prav varno streljati. — V Cincinnati so imele žene nedavnej velik zbor in so se pogovarjale o ženskih pravicah; vsaka zavezna država je imela svojo zastopnico. V posvetovanji je bilo sklenjeno: da hočejo nositi moško obléko, da možém nočejo več biti podložne, da bodo tudi one hodile v vse javne in politiške pogovore, in da z naprej ne bo več njih edina skerb, se z otroci pečati. „Neven“ dobro pristavi: Škoda je, da babelice niso še tega sklenile: da morajo z naprej možje si berke in brade obriti, otroke pestvati in peče nositi. — Staro mesto Babilon je obseglo kadaj 45, Ninive 43, London pa zdaj obseže 23 štirjaških milj; London pa ima čez 2 miliona prebivavcov, med tem, ko jih je imelo Ninive ob času naj večje slave le 600.000.

Slovenske besede *).

(Nabral po Krajskem Andrej Likar).

Porézanec, viereckiger Trambaum. Hraščina, Eichenholz. Kraja, Diebstahl. Mésenica, Monatgehalt. Vztk, Kletterer. Vztkati se, klettern. Polovicati se s kom, aus einem Narren treiben. Počak, das Warten. Cerkveno opasilo, Kirchweihe. Pila, Säge. Piliti, sägen. Piljenica, Sägespäne. Mostnica, dilje za most. Pobiljšek, ein Bene. Strešnik, Dachziegel. Preproka, Flussbeet. Plétenica, jerbas, Korb. Prikladek, Vulgarname (post.: Jože mu je ime, Troha mu je primek, Gričar je prikladek). Podvitek, kar se v klobčec podvije. Divjina, Wildpret. Pridoba, erworbenes Gut. Zidišče, Gemäuer. Pohajati, spazieren. Pohajkovati, müssig gehen. Istina, Kapital. Spravilo, erspartes Gut, Sparpfennig. Zbirenga, Rekrutierung. Kal, ein von selbst entstandener Wasserbehälter. Kalnica, das Wasser darin. Kalalo, korec. Kalati, schöpfen (postavim: kalar s kalalom kalnico iz kala kala). Polomaj, heftiger Wind. Vpadati, fallen (voda vpada). Haba, Thürflügel. Tečaj, Uhr- Mülhwerk. Polija — dežnja, anhaltende Regengüsse. Navod, Commission. Logar, Förstner. Uboščina, Armengeld. Strošljiv, zapravljiv, tudi reven. Steklar, Glaser. Pešice, zu Fuss. Prekupec, Ueberkäufer. Plačnik, Zahler. Plašnik, ein Furchtsamer, Hasenfuss. Prečnik, tram v kmetiških izbah. Draga, Vertiefung, Grube. Vojač, Führer. Pepelár, Potaschenbrenner, pepelarnica, Potaschenbrennerei. Slokast, schlank. Privériti se, beim Glauben schwören. Lahkoživec, ein Mensch, der gewöhnlich wohlauf ist. Zabégati koga, einen verlegen machen. Vonjati, riechen. Čajba, Springhäusel. Vganjalica, Räthsel, ænigma. Načetek, Anfang. Jedinščina, Armuth. Bélez, die Bleiche. Cvetna moka, Mundmehl. Zapečatiti, gerichtlich in Beschlag nehmen. Palež, Brand (bolezen na terti). Sipa, Streusand. Habán, Klachel, Bengel. Čljad, Kinder eines Vaters. Golci (pl.), kahles Gebirge. Dromlja, Maultrommel. Odmem-eti, antworten (od tod odmev Echo).

(Konec sledi.)

*) Ne skovane, ampak čujene v čisto slovenski kočiprostiga seljana. Pis.